

ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

студент гр. М-91 Мирошниченко Д. В.

Дослідження проблеми експортної політики в Україні завжди знаходилося в центрі уваги економічної думки. Це пов'язано з тим, що, починаючи з моменту проголошення незалежності, одним з найголовніших завдань зовнішньоекономічної діяльності стало формування нової торговельної системи із подальшою її інтеграцією у світове господарство. Актуальність даної теми обумовлена ще й тим, що досягнення даної мети включає в себе поступове збільшення відкритості національної економіки, послідовної перебудови товарної структури експорту, створення потужного експортного потенціалу. Саме ефективний експорт є вагомим чинником, що розширює межі торгівлі, завдяки додатковим ринкам збуту стимулює розширене відтворення, забезпечує отримання додаткових прибутків та збільшення національного доходу, сприяє зростанню потенціалу національної промисловості та сільського господарства.

Питанням експортної політики у наукових виданнях приділяється значна увага. Зокрема окремі аспекти даної проблеми знаходять відображення у роботах таких науковців: М. Беноа, Є. Ган, Е. Маршал, І. Коломбель, М. Трейсі та ін. В українській науковій літературі цей напрям розробляють І. Бураковський, В. Гончаренко, С. Зоря, С. Кваша, В. Рокоча та ін.

На сьогодні здійсненню ефективної експортної політики України заважає ряд таких проблем:

1. Проблема сировинної спрямованості українського експорту. Це робить національну економіку вразливою і залежною від світової кон'юнктури цін і ситуації на світовому ринку. Під час кризи 2008-2009 рр. експорт чорних металів у 2009 році скоротився порівнянні з 2008 у 2,2 рази (на 12 702,1 млн дол.), експорт виробів з чорних металів на 45% (на 1 586,1 млн дол.).

2. Проблема відставання України у сфері високотехнологічної продукції. Адже замість високотехнологічної продукції Україна постачає на світових ринках продукцію низького ступеня переробки, закупаючи для цього дорогі технології з-за кордону.

3. Проблема відсутності стабільного законодавства і ефективного валютного контролю.

4. Проблема необхідності створення інституційної основи для запровадження державної підтримки упровадження фінансових інструментів розвитку експорту. Це забезпечить подальший розвиток і нарощування вітчизняного економічного потенціалу та закріплення на традиційних і нових ринках збуту.

5. Проблема наявності того факту, що українська економіка протягом довгого періоду часу розвивалась у відриві від впливу світової господарської кон'юнктури, у власній системі цінних пропорцій. У зв'язку з цим Україна виробляє в основному продукти, що не знаходять попиту на зовнішньому ринку за сприятливими цінами, частина продукції переробної промисловості у світових цінах збиткова через високу собівартість.

У зв'язку з наявністю в експортній політиці України вищенаведених проблем ми вважаємо, що на шляху до їх подолання одним з перших кроків має стати використання інвестиційного співробітництва з іншими країнами в галузях енергетики, металургії, раніше побудованих за кордоном підприємств. Інвестиції у ці проекти можуть забезпечити ринкові ніші для українських технологій і машин.

На нашу думку, державна підтримка експорту може бути одним з найефективніших інструментів нарощування обсягів експорту високотехнологічної продукції з високим вмістом доданої вартості. Підтримка конкурентоспроможного реального валютного курсу, що формує цінні стимули, і вжиття заходів щодо компенсації можливого негативного впливу зміцнення національної валюти на експорт є одним з факторів стимулювання експорту.

Для забезпечення ефективного функціонування системи державного гарантування експорту в Україні необхідне вдосконалення законодавчої бази (в частині віднесення на собівартість продукції підприємств-експортерів страхових внесків), активніше залучати приватних інвесторів для фінансування під державні гарантії, розглянути можливість надання першочергових кредитів на виробництво експортної продукції, працювати над спрощенням процедури надання гарантії, зменшувати перелік необхідних документів.

Оптимізації експортної політики сприятиме створення механізму фінансової підтримки експорту, насамперед, кредитування, гарантування, страхування експортних поставок і кредитів й субсидування процентних ставок за експортними кредитами.

Вважаємо, що використання унікальних технологій низки секторів промисловості з високим експортним потенціалом є пріоритетним завданням. Ці сектори можуть започаткувати структурну перебудову економіки України.

Проблеми експортної політики України мають перспективи для подальших досліджень, що будуть залежати від змін, проведених на законодавчому рівні, розвитку інтеграційних процесів.

Науковий керівник: доц. Лукаш О. А.